

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารภายใน ของวิทยาลัยครูในภาคใต้
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคใต้ เกี่ยวกับงาน
งานวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักศึกษา งานบริหารธุรการ
การเงิน และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับนักวิชาการ ในการบริหาร
งานการศึกษาทั้ง 5 ประเภท ของวิทยาลัยครูในภาคใต้
4. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารและปัญหาของการ
บริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท ของวิทยาลัยครูในภาคใต้

สมมุติฐานในการวิจัย

1. โครงสร้างของระบบบริหารภายในของวิทยาลัยครูในภาคใต้เป็นแบบ
การบังคับบัญชาสายเดียว
2. ผู้บริหารการศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคใต้ บริหารงานทั้ง 5 ประเภท
คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักศึกษา งานธุรการ การเงิน งานสัม
พันธ์กับชุมชน
3. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับนักวิชาการในการบริหารการศึกษาทั้ง 5
ประเภท ไม่มีความแตกต่างกัน
4. การบริหารการศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคใต้ มีปัญหาในการบริหาร
งานทั้ง 5 ประเภท

ประชากรตัวอย่าง

ประชากร (Population) ประชากรที่อยู่ในขอบข่ายการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยประชากร 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายต่างๆ
2. กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ ครู อาจารย์ที่ทำการสอนประจำในวิทยาลัยและมีอายุราชการไม่น้อยกว่า 1 ปี

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) การสุ่มและการกำหนดขนาดของตัวอย่าง (Sampling and Sample Size) จากประชากรข้างต้น ดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร ผู้วิจัยกำหนดส่งแบบสอบถามทุกคน คือร้อยละ 100 ของจำนวนผู้ทำหน้าที่บริหารของแต่ละวิทยาลัย
2. กลุ่มนักวิชาการ ผู้วิจัยกำหนดส่งแบบสอบถามไว้ร้อยละ 35 ของจำนวนอาจารย์แต่ละวิทยาลัยที่มีตำแหน่งที่เป็นระดับผู้บริหารของวิทยาลัย โดยแยกกระจายอย่างทั่วถึงทุกหมวดวิชา ทั้งเพศและอายุ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามความถึคเห็นของผู้บริหารและนักวิชาการ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาของวิทยาลัยครู ทั้ง 5 ประเภท และใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์เมื่อไปส่งและรับแบบสอบถาม เหตุที่เลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูล เพราะ¹

1. เนื่องจากประชากรที่จะศึกษาอยู่กระจัดกระจายและมีจำนวนมาก การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีนี้ ช่วยประหยัดเวลาไคมาก

¹ ชิตติยา กรรณสูตร, "แบบสอบถาม", ประมวลคำบรรยายหลักการวิจัยของสังคมศาสตร์ (พระนคร : บริษัทพิช จำกัด แผนกการพิมพ์, 2510), หน้า

2. ข้อมูลที่ต้องการสำหรับการวิจัยครั้งนี้แม้จะเป็นความคิดเห็นแต่เป็นความคิดเห็นที่ประจักษ์ (Concrete) สามารถใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลได้

3. ประชากรที่จะให้ข้อมูลเป็นกลุ่มบุคคลที่มีการศึกษาในระดับสูง การใช้แบบสอบถามจึงสะดวกและเสียเวลาน้อยกว่าวิธีอื่น

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยได้ทำการศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท จากข้อเขียน ผลงานวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมากำหนดขอบข่ายของงานแต่ละประเภทคือ

1. งานบริหารวิชาการ ประกอบด้วยเรื่องหลักสูตร การเรียนการสอน อุปกรณ์ประกอบการสอน การวิจัยคนควา การวัดและประเมินผล

2. งานบริหารบุคคล ประกอบด้วยเรื่องการบริหารบุคลากร การปฐมนิเทศ การบำรุงรักษา การพัฒนาบุคลากร การโอน ย้าย และการให้พ้นจากงาน

3. งานบริหารกิจการนักศึกษา ประกอบด้วยเรื่องการแนะแนว การปกครอง กิจกรรมนักศึกษา การจัดสวัสดิการ, บริการอาหารกลางวัน การตรวจและรักษาพยาบาล

4. การบริหารงานธุรการ การเงิน ประกอบด้วยงานสารบรรณ การเงิน อาคารสถานที่ การรักษาความปลอดภัย การจัดบริการแก่บุคลากรในวิทยาลัย

5. การบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วยเรื่องการประชุมสัมพันธ การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยกับชุมชน การจัดและรวมในกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรม

เมื่อกำหนดขอบข่ายของงานทั้ง 5 ประเภทแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีของ สมิท และคณะ (Smith and others) และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อกำหนดน้ำหนักและความสำคัญของงาน เพื่อสร้างแบบสอบถามของงานแต่ละประเภท โดยกำ

งานนำหนักของงานแต่ละประเภทดังนี้

งานบริหารวิชาการ	ร้อยละ 30
งานบริหารบุคคล	ร้อยละ 20
งานบริหารกิจการนักศึกษา	ร้อยละ 20
งานบริหารธุรการ การเงิน	ร้อยละ 10
งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน	ร้อยละ 20

จากนั้นผู้วิจัยได้ร่างแบบสอบถามขึ้น 2 ชุดคือสำหรับอาจารย์ฝ่ายบริหาร
หนึ่งชุด และอาจารย์ฝ่ายวิชาการ หนึ่งชุด โดยสร้างข้อคำถามที่ครอบคลุมงานทั้ง
5 ด้าน คืองานวิชาการ 31 ข้อ งานบริหารบุคคล 25 ข้อ งานกิจการนักศึกษา
20 ข้อ งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน 20 ข้อ และงานด้านธุรการ การเงิน 10 ข้อ
แล้วนำแบบสอบถามฉบับนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจและแก้ไข แล้วจึงได้จัดพิมพ์เพื่อนำ
ไปทดสอบต่อไป

การทดสอบแบบสอบถาม (Try - Out)

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุดได้นำไปทดสอบกับอาจารย์ของวิทยาลัยครูเพชรบุรี
วิทยาเขตกรณ โดยให้อาจารย์ฝ่ายบริหาร 5 ท่าน และอาจารย์ฝ่ายวิชาการ 60
ท่านเป็นผู้ตอบ เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ได้ตรวจสอบคุณภาพการกระจายของผู้
ตอบในแต่ละข้อ และคัดเลือกข้อที่มีการกระจายที่ดีไว้จำนวน 50 ข้อ แล้วนำมาปรับ
ปรุงถ้อยคำภาษาไทยให้รัดกุมชัดเจน และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจดูอีกครั้งจนเป็นที่พอใจจึง
ได้จัดพิมพ์เป็นเล่ม โดยกำหนดให้แบบสำรวจที่ 1 ปกติชมพู เป็นแบบสอบถามสำหรับ
อาจารย์ฝ่ายบริหาร แบบสำรวจที่ 2 ปกติสำหรับอาจารย์ฝ่ายวิชาการ

รูปคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ถามความคิดเห็นที่มีต่องานบริหารการศึกษาในด้านต่างๆกัน เป็น
คำถามที่มีคำตอบหลายคำตอบ แล้วให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ซึ่งรูปคำถามเป็น
ดังนี้ คือ

๐. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรที่สอนในวิทยาลัยเพียงใด

(.....) (.....) (.....) (.....)

มาก มีบ้าง น้อย ไม่มีเลย

22. วิทยาลัยใดส่งอาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้เพียงใด

(.....) (.....) (.....) (.....)

มาก มีบ้าง น้อย ไม่มีเลย

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิ อายุราชการ และสำหรับฝ่ายบริหารถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับตำแหน่งและประสบการณ์ในการบริหาร

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุดมีจำนวน 50 ชุดเท่ากัน มีเนื้อหาสาระเหมือนกัน จะแตกต่างกันในการใช้ตอบคำถามที่มุ่งหมายจะถามฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ โดยแยกจำนวนขอตามความเหมาะสมและลักษณะงาน ดังตารางที่แสดง

ตารางที่ 1

จำนวนข้อมูลที่มีอยู่ในแบบสอบถาม

ประเภทของงาน	ผู้บริหาร	นักวิชาการ
งานด้านวิชาการ	15	15
งานด้านบุคลากร	10	10
งานด้านกิจการนักศึกษา	10	10
งานด้านธุรการ การเงิน	5	5
งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	10	10
รวม	50	50

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งยังวิทยาลัยครูในภาคใต้ทั้ง 4 แห่งด้วยตนเอง พร้อมกับนำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่ง อธิบดีกรมการฝึกหัดครูออกให้ มอบแกผู้อำนวยการวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง และวิทยาลัย ไคมอบหมายให้หัวหน้าฝ่ายบริหารและเพื่อนอาจารย์ที่รู้จักกับผู้วิจัยทำหน้าที่ประสานงาน อำนวยความสะดวกในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ซึ่งผู้วิจัยใคร่รับแบบ สอบถามคืนจากผู้ประสานงานแต่ละวิทยาลัยด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจาก แต่ละวิทยาลัยดังตารางที่ได้อธิบายไว้

ตารางที่ 2

จำนวนที่ส่งแบบสอบถามและจำนวนที่ได้รับคืน

วิทยาลัยครู	จำนวนที่ส่ง		ได้รับคืน		ร้อยละ	
	ผู้บริหาร	นักวิชาการ	ผู้บริหาร	นักวิชาการ	ผู้บริหาร	นักวิชาการ
ภูเก็ต	10	34	10	34	100	100
นครศรีธรรมราช	13	59	13	59	100	100
สงขลา	6	58	6	58	100	100
ยะลา	6	49	6	49	100	100
รวม	35	200	35	200	100	100

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ไ้รับคืน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาจัดทำตารางแสดงความถี่ของ
 ผู้ตอบ โดยแยกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มผู้บริหาร
2. กลุ่มนักวิชาการ

แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. หาคาสถิติพื้นฐาน

1.1 หาคาร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลส่วนตัว

1.2 หาคาคะแนนเฉลี่ยรายข้อ และหาคะแนนเฉลี่ยงานแต่ละงาน แล้ว
 นำค่าคะแนนเฉลี่ยมาเป็นเกณฑ์ประเมินงานบริหารด้านใดที่ผู้บริหารปฏิบัติมากและ
 งานด้านใดที่ผู้บริหารปฏิบัติน้อย โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
 เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบความเห็นของผู้บริหารและนักวิชาการ

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยสำหรับประเมินการบริหารงาน

1.000 - 1.999	เท่ากับ	ต่ำ , น้อย
2.000 - 2.999	เท่ากับ	ปานกลาง
3.000 - 4.000	เท่ากับ	มาก , สูง

2. ใช้ t - เทส ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย (Mean)

ของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิชาการ
 ว่ามีความเห็นสอดคล้องหรือแตกต่างกันในการบริหารงานทั้ง 5 ด้าน ในการเปรียบเทียบ
 นี้ ผู้วิจัยได้สุ่มแบบสอบถามจากฝ่ายวิชาการมาจำนวน 35 ชุด เพื่อให้เท่า
 กับจำนวนแบบสอบถามของกลุ่มผู้บริหาร

สูตรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล²

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{S_p \sqrt{\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2}}}$$

²นราศรี ไวนิชกุล, สถิติวิเคราะห์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์,
 2518), หน้า 184.

$$s_p = \sqrt{\frac{(N_1 - 1) \text{Var}_1 + (N_2 - 1) \text{Var}_2}{N_1 + N_2 - 2}}$$

$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$ = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการ

s_p = ความแปรปรวนของกลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการ

N_1, N_2 = จำนวนประชากรในกลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการ

2 สูตรหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3 สูตรหาค่าความแปรปรวน (Variance)

$$V = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

V = ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

4 สูตรหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

S = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง